

Blijven leren en professionaliseren

Tekst Carlien van Bergen, foto's Abe Maaijen

"Een opvolger is er gelukkig", vertelt Hub Curfs op een frisse maar zonnige dag in maart in het heuvelachtige Zuid-Limburgse Merkelbeek. "En hij doet het goed. Via de vereniging ben ik met Matheo van der Sluis in contact gekomen en hij woont in het dorp."

Curfs, bijna 87 jaar en inmiddels 60 jaar lid, heeft de beginnende imker drie jaar geleden onder zijn hoede genomen en de in totaal zes kasten blijven voorlopig bij hem thuis staan. Matheo kan aankomen wanneer hij wil. In Geleen staan nog eens vier kasten op kasteelboerderij De Carolushoeve voor de bestuiving van fruitgewassen. Ooit had hij er twintig staan, maar die tijd is voorbij.

De bijen in de tuin van Hub vliegen met het zonnige weer inmiddels volop uit. "Er is nog niet veel te halen." Hij wijst naar de net uit de winter ontwakende omgeving. Als hij de deksel van een kast haalt en zijn hand op de kast legt, is de warmte goed te voelen. "De broed-aanzet moet doorgaan, daarom heb ik ze gisteren een beetje deeg gegeven. Kunnen ze alvast een beetje knabbelen."

'Mijn schoonvader had korven'

Imkervereniging Mijnstreek

Hub Curfs is lid van de NBV imkervereniging Mijnstreek en was er tot zijn tachtigste penningmeester van. Een vereniging met 165 leden, die in 1995 ontstond na fusie van een aantal kleine afdelingen uit de regio. "Een grote vereniging. Zeg maar de gehele oostelijke mijnstreek of met andere woorden Parkstad en omstreken". Dankzij medewerking van de gemeente beschikt de vereniging sinds een aantal jaren over een bijenstal in Merkelbeek. Daar staan gemiddeld zes volken die voor praktijklessen voor startende imkers gebruikt worden. Per jaar verwelkomt de vereniging ongeveer 20 nieuwe leden voor de beginnerscursus. Jaren geleden begeleidde Curfs ook al twee startende imkers. Als mentor leerde hij

ze de fijne kneepjes van het vak en zelfs nu weten ze de weg naar Merkelbeek nog steeds te vinden en daar is Curfs blij mee.

Machtig interessant

In 2026 is het mooi geweest, meent Curfs. Dan zegt hij zijn NBV-lidmaatschap na 60 jaar op. Hij was 22 jaar toen hij verkering kreeg met boeren- dochter Jeanet Dohmen uit Merkelbeek en zo maakte hij naast kennis met Jeanet ook kennis met de bijen, want haar vader had bijen. "Ik vond het vanaf het begin af aan machtig interessant. Werken met die kleine beestjes en het zoeken naar de koningin. Prachtig", vertelt Curfs enthousiast. Hij leerde het vak van zijn schoonvader, een cursus was er toen niet. Dit jaar is hij maar liefst 65 jaar gelukkig getrouwd met Jeanet, die het imkeren natuurlijk ondertussen ook machtig is en hem elk jaar helpt met het slingeren van de honing. "Mijn schoonvader had korven. De overstap naar kasten destijds was lastig. De maatvoering was nog een raadsel en na veelvuldig overleg met de bijenafdeling van de LLTB en andere imkers hebben we de kasten zelf gemaakt. Kopen was toentertijd geen optie, ze waren nog niet te koop." Maar liefst 19 jaar van zijn werkzame leven werkte Curfs in de mijnen. Ondergronds en in ploegen, maar ondanks het zware werk kijkt hij er met plezier op terug. "De collegialiteit was bijzonder." De mijnen sloten en Curfs ging de schoolbanken in. Hij liet zich omscholen tot chemisch vakman en vervolgde zijn loopbaan bij DSM. Daar was hij 27 jaar werkzaam en, net als bij de mijnen, met bijenhouden als zijn grote passie. Ook bestuurlijk was hij actief. Het begon met een lidmaatschap bij de vakgroep Bijen van de LLTB en nadat de LLTB deze afdeling afstootte omdat het geen corebusiness meer was, ontstond na fusies uiteindelijk de imkervereniging Mijnstreek,

Hub Curfs inspecteert zijn volken

waarvan hij penningmeester werd. "Kennis binnenhalen voor de leden middels lezingen en kennis delen, daar zit de grote kracht van de vereniging. Ook van lezingen in België en Duitsland hebben we veel geleerd. De kennis die daar is, moet je niet onderschatten. We werkten ook samen met hen. Ooit ontwikkelde ik bijvoorbeeld een beginnerscursus voor imkers samen met de Belgen."

De Renson-methode

De methode die Curfs hanteert bij de carnica's is in al die jaren niet veel veranderd en dat is de Renson-methode, bedacht door Henri Renson. De moeder wordt vanaf de voorjaarsdracht tot eind juni tussen moederroosters opgesloten, zodat er minder eitjes gelegd kunnen worden en er minder open broed verzorgd hoeft te worden. Zo worden meer bijen versneld haalbaar, waardoor er meer honing binnenkomt. "Het is geruststellend als je weet dat de koningin niet weg kan en je zorgt ervoor dat burens geen overlast hebben van zwermende bijen."

Dracht zien veranderen

"Zodra er meer dracht is, ga ik naar drie bakken en elke negen dagen kijk ik de kasten na. Rond mijn zestigste jaar had ik een stuk of twintig kasten op de kasteelboerderij in Geleen staan voor de bestuiving van fruit en aardbeien op

aanvraag van de kwekers. Maar naast het aantal kasten is ook de drachtsituatie in zijn algemeenheid veranderd. De hoogstamgaarden zijn geroid en de dracht is in de loop der jaren afgenomen door bijvoorbeeld bebouwing en monoculturen." Toch haalt hij nog ongeveer 40 tot 50 kilo honing van de kasten in Geleen. "Ook mede dankzij een aanwezige beek met veel bloemen."

'De kwaliteit van Nederlandse honing is beter geworden'

De kwaliteit van de Nederlandse honing heeft Curfs in al die jaren als imker vele malen beter zien worden. "Het vochtgehalte en de zuiverheid zijn bijvoorbeeld veel beter geworden. Het Bijkersgilde heeft daarin een zeer belangrijke rol gespeeld. Daar moet je altijd naartoe gaan met je honing, om ervan te leren." Curfs reist elk jaar met Jeanet af naar de keuring in Horst en Jeanet pakt er een tweetal certificaten bij waarop tweemaal een 9,5 prijkt. De honing zet hij in de omgeving moeiteloos en gemakkelijk af. Curfs gebruikt elk jaar eigen was in de kasten. Deze smelt hij in de zonnewassmelter die hij zelf bouwde. Vervolgens brengt hij de was die in blokjes is gegoten naar de Lieteberg in Zutendaal in België, die deze verwerkt. "Op deze manier krijg ik geen ziekten via de was binnen."

Varroa en hoornaars

De eerste geluiden over Varroa kwamen vanuit en bereikten de imkervereniging halverwege de jaren tachtig. Toch duurde het een jaar of vier à vijf tot eind jaren tachtig, begin negentig, voordat Curfs en imkers in de omgeving kennismaakten met de mijt en vele volken ten onder gingen. Er was al snel een bestrijdingsmethode middels strips beschikbaar. "Twee strips een week of 5 tot 6 in de kast hangen en dan vielen er geen mijten meer", herinnert Curfs zich. Helaas stak resistentie de kop op. "De NBV geeft nog steeds veel nuttige informatie en door te behandelen

Hub Curfs in zijn bijenstal

volgens een vast schema kan ik de mijtenpopulatie laag houden." Enige tijd geleden hoorde Curfs berichten over een kevertje dat zich vanuit Italië uitbreidt richting ons land en dat schade aan de bijenstand toebrengt. Veel meer dan de verhalen die hij hoorde kan hij er nog niet over vertellen, dus dat is afwachten.

Een ander probleem dat op imkers afkomt, is de hoornaar. "Ik heb vangkooitjes en we hadden dit jaar een nest in het dorp Oirsbeek. Hogere begroeiing dicht voor de kast zodat de hoornaars moeilijker voor de kast kunnen gaan hangen en het verkleinen van de invliegopening zijn de beste opties om het gespuis buiten te houden", is Curfs overtuiging. Binnen imkervereniging de Mijnstreek loopt een project met de

VSH-bij, de Varroa Sensitive Hygienemethode. "Goed dat er aandacht is voor innovatieve ontwikkelingen, maar we moeten afwachten wat deze ontwikkeling gaat betekenen."

Toekomst

In de toekomst ziet hij imkers blijven starten en bijen zullen er altijd zijn, ook al neemt de dracht af. "En wat moeten we van de klimaatverandering verwachten?", vraagt Curfs zich af. Blijven leren en professionaliseren. Dat is belangrijk in zijn ogen en is bepalend voor de toekomst. "Lees de vakbladen en doe kennis op. Dat is zo belangrijk. En woon lezingen bij, ook in België en Duitsland. Daar is veel kennis aanwezig en schroom vooral niet om er ook naartoe te gaan." ●